

Socialdepartementet

Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Uppdrag att främja arbetet med hälsosamma matvanor inom hälso- och sjukvården för att förebygga kroniska sjukdomar

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Livsmedelsverket i uppdrag att genomföra systematiska insatser för att sprida information om hälsosamma matvanor för att förebygga kroniska sjukdomar, till yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården med särskilt fokus på primär- och närsjukvård. I uppdraget ingår att, med berörda parter, ta fram en plan för vilka verksamheter som ska nås av informationen och vilka insatser som ska genomföras för att utveckla arbetet med goda matvanor inom hälso- och sjukvården.

Uppdraget ska utföras efter samråd med Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten samt i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting och relevanta professionsorganisationer.

Livsmedelsverket får för uppdragets genomförande använda 4 000 000 kronor under budgetåret 2016. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 3 Kroniska och långvariga sjukdomar. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2016. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2017. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 mars 2017. I slutredovisningen ska Livsmedelsverket redogöra för strategiskt urval av hälso- och sjukvårdsverksamheter och vilka

insatser som har vidtagits. Rekvisition, återbetalning och redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

I budgetpropositionen för 2014 beslutades om en fyraårig satsning på att förbättra vården för personer med kroniska sjukdomar. Satsningen pågår mellan åren 2014–2017 och omfattar totalt 450 000 000 kronor. Till sammans med företrädare för professions- och patientorganisationer, landsting och berörda myndigheter har en Nationell strategi för att förebygga och behandla kroniska sjukdomar (dnr S2014/395/FS) tagits fram. Ett övergripande syfte med strategin är att främja en mer hållbar och jämlik hälso- och sjukvård med särskilt fokus på primärvården. I strategin lyfts tre områden fram som särskilt angelägna att utveckla. Dessa är patientcentrerad vård, kunskapsbaserad vård samt prevention och tidig uppmärksamhet.

Regeringen har under 2014 och 2015 fördelat medel till insatser som ska främja utvecklingen av dessa områden. Bland annat har Socialstyrelsen fått flera uppdrag att utveckla det nationella kunskapsstödet för olika kroniska sjukdomar. Vidare har regeringen ingått en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om Kunskapsstöd och uppföljning inom hälso- och sjukvården 2015 (dnr S2014/6936/FS). I överenskommelsen ingår bl.a. att stödja spridning och tillämpning av kunskapsstöd, främja resultatuppföljning och utvecklingen av patientcentrerade arbetssätt och metoder i primärvården. Därutöver har Livsmedelsverket fått i uppdrag att främja arbetet med hälsosamma matvanor inom hälso- och sjukvården för att förebygga kroniska sjukdomar (dnr S2015/1206/FS).

Primär- och närsjukvården har en nyckelroll inom hälso- och sjukvården både när det gäller att förebygga och behandla kroniska sjukdomar. Primärvården ska stå för kontinuitet och samordning i mötet mellan patient och hälso- och sjukvården. Det är viktigt att den nära vården har förutsättningar att erbjuda hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser samt att vård och behandling ges i enlighet med bästa tillgängliga kunskap. Ett patientcentrerat förhållningssätt som inkluderar patienter och närstående i vård och behandling är också av central betydelse. Insatser för att stärka och utveckla primärvården och dess medarbetare är därför angelägna. Flera av de insatser som har genomförts inom ramen för satsningen på att förbättra vården för personer med kroniska sjukdomar under 2014 och 2015 har bidragit till en sådan utveckling. Regeringen ser behov av att ytterligare förstärka och utveckla denna del av hälso- och sjukvården under 2016 och 2017.

Socialstyrelsens uppföljningar visar att hälso- och sjukvårdens personal efterfrågar stöd om hur hälso- och sjukvården kan arbeta med bra matvanor som en aktiv del av det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet. Mot denna bakgrund har Livsmedelsverket under 2015 genomfört flera insatser för att utveckla arbetet med bra matvanor inom hälso- och sjukvård samt spridit information till allmänheten om hur bra matvanor kan motverka kroniska sjukdomar (dnr S2015/1206/FS).

Regeringen bedömer att det finns ett fortsatt behov av att utveckla hälso- och sjukvårdens arbete med hälsosamma matvanor för att förebygga kroniska sjukdomar. Risken att utveckla kroniska sjukdomar är starkt kopplad till matvanor.

På regeringens vägnar

Gabriel Wikström

Klara Granat

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevisionen
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ek
Finansdepartementet/BA
Näringsdepartementet/DL
Kammarkollegiet
Folkhälsomyndigheten
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting